

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 90/08-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. februára 2009 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika vo veci sťažnosti Š. K., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, zastúpeného advokátkou JUDr. A. B., L., pre namietané porušenie jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 32/2008 a jeho uznesením zo 7. februára 2008 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Š. K. na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 32/2008 a jeho uznesením zo 7. februára 2008 p o r u š e n é b o l o .

2. Š. K. p r i z n á v a úhradu trov konania v sume 170,75 € [slovom stosedemdesiat eur a sedemdesiatpäť centov (5 144 Sk)], ktoré je p o v i n n ý zaplatiť Krajský súd v Banskej Bystrici na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. A. B., L., do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Sťažnosti Š. K. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 90/08-11 z 26. marca 2008 prijal na ďalšie konanie sťažnosť Š. K., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. A. B., L., pre namietané porušenie jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 32/2008 a jeho uznesením zo 7. februára 2008. Ústavný súd sťažnosť vo zvyšnej časti odmietol.

Podstatou sťažovateľových námietok bolo tvrdenie, že od 27. decembra 2007 je jeho väzba, ktorá začala plynúť 26. júna 2007 a do ktorej bol vzatý uznesením Okresného súdu Lučenec (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 54/2007 z 29. júna 2007 z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, nezákonná. V tejto súvislosti sťažovateľ argumentoval tým, že 20. decembra 2007 bola okresnému súdu doručená obžaloba, čím sa jeho trestná vec posunula zo štádia prípravného konania do štádia trestného stíhania pred súdom, pričom 26. decembra 2007 uplynula šesťmesačná lehota trvania jeho väzby pre prípravné konanie. Podľa vyjadrenia sťažovateľa o zákonnosti ďalšieho trvania jeho väzby bolo rozhodnuté až 24. januára 2008 na verejnom zasadnutí pri predbežnom prejednaní obžaloby, keď okresný súd jeho žiadosť o prepustenie z väzby zamietol.

Sťažovateľ teda tvrdil, že od 27. decembra 2007 absentovalo akékoľvek rozhodnutie súdu týkajúce sa zákonnosti jeho väzby, pričom danú situáciu nenapravil ani krajský súd svojím uznesením sp. zn. 2 To 32/2008 zo 7. februára 2008, ktorým bola jeho sťažnosť proti prvostupňovému rozhodnutiu zamietnutá. Podľa názoru sťažovateľa sa krajský súd ani dostatočne nezaoberal jeho argumentmi týkajúcimi sa nezákonnosti jeho väzby obsiahnutými v sťažnosti, a preto jeho rozhodnutie označil ako arbitrárne a neodôvodnené. Na základe toho sa sťažovateľ domnieval, že krajský súd porušil jeho základné právo podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru.

Vychádzajúc z uvedeného sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 2 To 32/2008 zo 7. februára 2008 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru, namietané uznesenie zrušil, okresnému súdu prikázal, aby ho bezodkladne prepustil z väzby na slobodu, a aby rozhodol o priznaní náhrady trov právneho zastúpenia.

K sťažnosti sťažovateľa sa vyjadril krajský súd prostredníctvom svojho predsedu, a to listom sp. zn. Spr. 500/08 zo 4. apríla 2008, ktorého prílohou bolo vyjadrenie predsedu senátu tamojšieho súdu. Z obsahu tohto listu okrem iného vyplýva:

„... Š. K. bol vzatý do väzby uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu v Lučenci sp. zn. 0 Tp 54/2007, pričom väzba začala plynúť dňa 26. 6. 2007 o 7.47 hod a vykonávala sa v ÚVV Banská Bystrica.

V trestnej veci sťažovateľa okresný prokurátor v Lučenci podal dňa 19. 12. 2007 obžalobu na Š. K., ktorá bola doručená okresnému súdu dňa 20. 12. 2007. Touto obžalobou bol obž. Š. K. obžalovaný pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c, d) Tr. zák. (sadzba 4 až 10 rokov).

Dňa 24. 1. 2008 predseda senátu Okresného súdu v Lučenci podľa § 244 ods. 5) Tr. por. rozhodol o väzbe obžalovaného tak, že dôvody väzby u neho aj naďalej trvajú. Toto rozhodnutie napadol obžalovaný, pričom Krajský súd v Banskej Bystrici dňa 7. 2. 2008 svojím uznesením sp. zn. 2 To 32/08 sťažnosť obžalovaného zamietol.

Podaním obžaloby teda v danom prípade 20. 12. 2008 skončilo prípravné konanie a teda aj väzba v prípravnom konaní. Stanovisko obhajkyne JUDr. A. B., že 26. 12. 2007 skončila 6-mesačná väzba pre prípravné konanie je teda schodné, poukazujúc okrem iného aj na zákonné ustanovenia § 76 ods. 1, 2, 6, 7) Tr. por. Nemožno striktne súhlasiť ani so stanoviskom, že o väzbe rozhoduje súd vždy s účinkami pro futuro a nie je možné rozhodovať o väzbe so spätnou účinnosťou, teda že rozhodnutím Okresného súdu Lučenec zo dňa 24. 1. 2008 nie je možné spätne konvalidovať protiústavný stav vzniknutý absenciou súdneho rozhodnutia. Súdne rozhodnutia v zmysle ust. § 72 ods. 1), § 242, § 244 ods. 5) Tr. por. sú predsa vždy rozhodnutiami so spätnou účinnosťou. Trestný poriadok vôbec nestanovuje, aby po podaní obžaloby bolo okamžite rozhodnuté o väzbe tak, aby samotné rozhodnutie súvislé nasledovalo na končiacu väzbu prípravného konania.

Vec podľa môjho názoru na základe predložených podkladov a zberného spisu bola predbežne prejednaná a o väzbe bolo rozhodnuté zákonným spôsobom v primeranej lehote. V konečnom dôsledku je v danom prípade potrebné prihliadať, kedy bola podaná obžaloba, teda tesne pred vianočnými sviatkami a Novým rokom, ako aj na osobu obžalovaného, u ktorého sa jedná o osobu 8-krát súdne trestanú prevažne pre násilnú trestnú činnosť, ktorú páchal už od r. 1992...“

Označeným podaním, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 9. apríla 2008, predseda krajského súdu zároveň oznámil, že netrvá na ústnom prerokovaní danej veci.

Právna zástupkyňa sťažovateľa listom doručeným ústavnému súdu 16. apríla 2008 taktiež vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania v danej veci.

Keďže účastníci konania súhlasili s upustením od ústneho pojednávania vo veci samej v zmysle ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a ústavný súd dospel k záveru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, rozhodol na neverejnom zasadnutí.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom.

Podľa § 72 ods. 1 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2009, teda do účinnosti zákona č. 5/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) rozhodnutím o väzbe sa rozumie rozhodnutie o vzatí alebo nevzatí obvineného do väzby, žiadosti o prepustenie z väzby, ďalšom trvaní väzby, zmene dôvodov väzby, návrhu na predĺženie lehoty väzby a rozhodnutie prokurátora o prepustení obvineného z väzby.

Podľa § 76 ods. 5 Trestného poriadku súdu plynie lehota väzby... od podania obžaloby...

Podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku policajt, prokurátor, sudca pre prípravné konanie a súd sú povinní skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú, alebo či sa zmenili.

Podľa § 243 ods. 1 Trestného poriadku obžaloba podaná na súde pre zločin s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou osem rokov sa predbežne prejedná na verejnom zasadnutí...

Podľa § 244 ods. 5 Trestného poriadku ak je obvinený vo väzbe, rozhodne súd pri predbežnom prejednaní obžaloby vždy aj o ďalšom trvaní väzby.

Z obsahu sťažnosti, k nej priložených písomností, ako aj z vyjadrenia predsedu krajského súdu ústavný súd zistil, že sťažovateľ bol vzatý do väzby na základe rozhodnutia sudcu pre prípravné konanie vyhláseného vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 0 Tp 54/07 s tým, že väzba uňho začala plynúť 26. júna 2007. Šesťmesačná lehota trvania väzby pre prípravné konanie mala uplynúť 26. decembra 2007, ale ešte predtým 20. decembra 2007 bola na sťažovateľa podaná obžaloba za zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) Trestného zákona. Vzhľadom na to, že sťažovateľ bol toho názoru, že nie sú dané dôvody jeho väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, žiadal o prepustenie z väzby. O jeho žiadosti o prepustenie z väzby (podaná 11. decembra 2007 a doplnená 21. januára 2008), ako aj o zákonnosti väzby vôbec rozhodol okresný súd až na verejnom zasadnutí pri predbežnom prejednaní obžaloby uznesením sp. zn. 3 T 261/07 z 24. januára 2008. V tomto rozhodnutí okresný súd konštatoval, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby zamietla, písomný sľub na nahradenie väzby neprijíma a že dôvody preventívnej väzby [§ 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] aj naďalej trvajú.

Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú zahlásil do zápisnice a ktorú dodatočne odôvodnil podaním z 28. januára 2008. O sťažnosti sťažovateľa rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 2 To 32/2008 zo 7. februára 2008 tak, že ju zamietol.

Sťažovateľ prostredníctvom svojej obhajkyne v sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu argumentoval okrem iného takto:

„Dňa 11. 12. 2007 som podal žiadosť o prepustenie z väzby. Dňa 26. 12. 2007 mala uplynúť šesťmesačná lehota trvania väzby v zmysle ust. § 76 ods. 2 Tr. por. Pred vypršaním tejto lehoty, a to 19. 12. 2007 bola podaná obžaloba, ktorá bola Okresnému súdu v Lučenci doručená dňa 20. 12. 2007... Svoju žiadosť o prepustenie z väzby som doplnil podaním uskutočneným dňa 21. 01. 2008.

Až 31 dní po podaní obžaloby, 24 dní po uplynutí šesťmesačnej lehoty trvania väzby v prípravnom konaní v zmysle ust. § 76 ods. 2 Tr. por. rozhodoval súd o predbežnom prejednaní obžaloby a zároveň o ďalšom trvaní väzby...

Obdobie od 19. resp. 27. decembra 2008 sa týka väzby v konaní pred súdom (po podaní obžaloby). Na rozdiel od ďalších prípadov trvania väzby v prípravnom konaní podľa ust. § 76 ods. 2 Tr. por., v ktorom Trestný poriadok výslovne vyžaduje pre ďalšie trvanie väzby príslušné súdne rozhodnutie o predĺžení lehoty trvania väzby, v tomto prípade Trestný poriadok takéto rozhodnutie súdu výslovne neustanovuje...

Z vyššie uvedených ústavných záruk osobnej slobody jednotlivca, resp. jej záruk podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (Dohovor) vyplýva, že v zmysle čl. 17 ods. 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 1 Dohovoru nemôže byť titulom pre držanie vo väzbe znamenajúce obmedzenie osobnej slobody len skutočnosť, že bola podaná obžaloba, bez toho, aby sa o ďalšom trvaní väzby výslovne konajúcim súdom rozhodlo...

Na základe uvedeného namietam protiústavnosť mojej väzby, v dôsledku absencie jej ústavne akceptovateľného titulu (právoplatného súdneho rozhodnutia), čo nemohlo a nemôže byť odstránené neskorším súdnym rozhodnutím z 24. 01. 2008 teda po uplynutí 31 dní po podaní obžaloby, 24 dní po uplynutí šesťmesačnej lehoty trvania väzby...

Mám za to, že dôvody väzby vo vzťahu k preventívnej väzbe, na základe ktorých som bol vzatý do väzby neexistujú... Po prihliadnutí na vyššie uvedené skutočnosti neexistuje žiadna konkrétna skutočnosť vyžadovaná ust. § 71 ods. 1 Tr. por. (na ktorú je okresný súd povinný prihliadať pri svojom rozhodovaní o väzbe) a teda túto súd ani neuvádza vo svojom rozhodovaní o väzbe...“

Krajský súd, ktorý o podanej sťažnosti rozhodol, v odôvodnení namietaného uznesenia stručne uviedol podstatu napadnutého rozhodnutia okresného súdu, dôvody

sťažnosti sťažovateľa, pričom po preskúmaní trestného spisu dospel k záveru, že sťažnosť nie je dôvodná.

Z uznesenia krajského súdu sp. zn. 2 To 32/2008 zo 7. februára 2008 okrem iného vyplýva:

„V prípade materiálnych podmienok mal krajský súd jednoznačne preukázané, že doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, ktorý sa obžalovanému kladie za vinu bol spáchaný, tento skutok má znaky trestného činu, a doposiaľ zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že tento skutok spáchal obžalovaný Š. K. ...

... s prihliadnutím na charakter trestného činu, zo spáchania ktorého je obžalovaný, ako aj samotnú osobu obžalovaného, z doposiaľ zadovážených dôkazov aj v súčasnom štádiu trestného konania po podaní obžaloby, pretrváva dôvodná obava, že v prípade prepustenia na slobodu bude obžalovaný Š. K. pokračovať v trestnej činnosti, najmä s prihliadnutím na skutočnosť, že doposiaľ bol osemkrát súdne trestaný prevažne pre násilnú trestnú činnosť, ktorú pácha od roku 1992... obžalovaný Š. K. sa trestnej činnosti, z ktorej je v súčasnosti trestne stíhaný, dopustil počas skúšobnej doby. Z toho dôvodu preto aj krajský súd prijal záver, že dôvody preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku u obžalovaného naďalej trvajú... Pokračovaním v trestnej činnosti preto treba rozumieť nielen opakovanie toho istého trestného činu, ktorý je obžalovanému kladený za vinu, ale spáchanie aj iných trestných činov.

Ku splneniu formálnych podmienok väzby, uvedených v § 72 ods. 2 Trestného poriadku, krajský súd konštatuje, že tieto boli taktiež v prípade rozhodovania o ďalšom trvaní väzby splnené, pričom aj doterajšia dĺžka trvania väzby uvedená v § 76 Trestného poriadku zodpovedá tomuto zákonnému ustanoveniu...

Väzba sa u obžalovaného Š. K. začala dňa 26. 6. 2007 o 7:47 hod. a obžaloba bola prokurátorom podaná na Okresný súd Lučenec dňa 20. 12. 2007. Z uvedeného vyplýva, že zákonná šesťmesačná lehota trvania väzby pre prípravné konanie podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku bola zachovaná.“

III.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na námietky sťažovateľa a predmet konania vymedzený v už označenom uznesení o prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, bolo jeho úlohou posúdenie zákonnosti a ústavnosti uznesenia krajského súdu sp. zn. 2 To 32/2008 zo 7. februára 2008, a to z hľadiska oprávnenosti trvania väzby po 26. decembri 2007.

Z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom. Ústava sama teda neustanovuje ani dôvody väzby, ani čas, na ktorý možno vziať do väzby, ale odkazuje v tomto smere na zákonnú úpravu. Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody. Jej nerešpektovanie je zároveň nerešpektovaním ústavy, a tým i porušením ňou zaručeného práva na osobnú slobodu (II. ÚS 55/98, II. ÚS 315/06).

Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, ale aj II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07). Z uvedenej zásady vyplýva, že porušenie zákona v prípade rozhodovania o väzbe zakladá zároveň aj porušenie čl. 17 ústavy, ako aj čl. 5 dohovoru.

Požiadavka zákonnosti väzby podľa vnútroštátneho zákona („lawfulness“), na ktorú odkazuje čl. 5 ods. 1 dohovoru (pozri pojmy „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“ a „zákonné“), je podľa Európskeho súdu pre ľudské práva primárna. Väzba musí byť navyše v súlade s účelom citovaného ustanovenia dohovoru (ktorým je zabrániť, aby bola osoba zbavená slobody svojvoľne) a tiež v súlade s dohovorom vrátane všeobecných princípov obsiahnutých v ňom výslovne alebo implikovane (pozri obdobne napr. rozsudky vo veciach Winterwerp v. Holandsko z 24. októbra 1979, Séria A, č. 33, str. 19 - 20, § 45 a Baranowski v. Poľsko z 28. marca 2000, č. 28358/95, § 51).

Ústavný súd pripomína, že v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 1 dohovoru nemôže byť titulom pre držanie vo väzbe znamenajúce obmedzenie osobnej slobody len skutočnosť, že bola podaná obžaloba, bez toho, aby sa o ďalšom trvaní väzby výslovne konajúcim súdom rozhodlo ešte predtým, ako uplynie lehota, na ktorú bola väzba v prípravnom konaní naposledy predĺžená (I. ÚS 6/02, I. ÚS 204/05, III. ÚS 271/06, I. ÚS 115/07, III. ÚS 187/07). Samotná skutočnosť, že vec bola postúpená súdu, nie je postačujúca na splnenie kritéria „zákonosti“ väzby v zmysle čl. 5 ods. 1 dohovoru a nemôže bez príslušného súdneho rozhodnutia odôvodniť ďalšie trvanie väzby (Stasaitis c. Litva z 21. marca 2002, § 59 až § 61).

V uvedenom prípade je potrebné vychádzať z toho, že aj znenie dohovoru v čl. 5 ods. 1 stavia do popredia zákonnú úpravu toho-ktorého štátu v prípadoch týkajúcich sa zásahov do osobnej slobody jednotlivca, z čoho jednoznačne vyplýva, že k pozbaveniu osobnej slobody konkrétnej fyzickej osoby môže dôjsť len v súlade s príslušnými zákonnými ustanoveniami, v našom prípade v súlade s Trestným poriadkom. Zo znenia § 76 ods. 5 Trestného poriadku priamo nevyplývalo, v akom okamihu bol všeobecný súd povinný rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby, pretože toto ustanovenie len zakotvovalo, že súdu plynie lehota väzby od podania obžaloby. V tejto súvislosti však bolo potrebné mať na zreteli ustanovenie § 79 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého bol súd povinný skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú. A práve takéto zistenie súdu o dôvodnosti ďalšieho trvania väzby nemohlo ostať len v rovine dohadov, že väzba trvá, pretože bola podaná obžaloba, čím plynula lehota väzby pre tento súd. Súd bol povinný jednoznačne a zreteľne predstaviť dôvodnosť a opodstatnenosť ďalšieho trvania väzby jedine vydaním rozhodnutia. Ved' jedným z rozhodnutí, ktoré Trestný poriadok pokladal za rozhodnutia o väzbe, bolo v súlade s § 72 ods. 1 aj rozhodnutie súdu o ďalšom trvaní väzby.

Podľa názoru ústavného súdu aj pri vtedajšom znení ustanovenia § 76 ods. 5 Trestného poriadku bolo povinnosťou všeobecného súdu rozhodnúť po podaní obžaloby o ďalšom trvaní väzby, a to najneskôr do uplynutia termínu posledného predĺženia väzby v prípravnom konaní. Bez takéhoto rozhodnutia totiž nebolo možné považovať väzbu

za zákonnú, pretože táto sa nemohla zakladať iba na podaní obžaloby. Musela sa vždy opierať o rozhodnutie súdu (obdobne I. ÚS 187/07).

V prípade sťažovateľa lehota väzby, o ktorej bolo rozhodnuté ešte v rámci prípravného konania, uplynula 26. decembra 2007. Obžaloba na sťažovateľa bola podaná 20. decembra 2007. O ďalšom trvaní sťažovateľovej väzby rozhodol okresný súd až pri predbežnom prejednaní obžaloby 24. januára 2008 tak, že jeho žiadosti o prepustenie z väzby nevyhovel. Svoju námietku o neústavnosti a nezákonnosti väzby sťažovateľ predniesol aj krajskému súdu tým, že ju obsahol vo svojej sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu. Krajský súd aj napriek tomu, že po uplynutí lehoty trvania sťažovateľovej väzby pre prípravné konanie (od 27. decembra 2007) neexistovalo žiadne súdne rozhodnutie o ďalšom trvaní sťažovateľovej väzby, jeho sťažnosť zamietol.

Tieto skutočnosti boli podkladom pre záver ústavného súdu, že postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 2 To 32/2008 zo 7. februára 2008 bolo porušené základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a jeho právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Keďže ústavný súd uviedol dôvody, na základe ktorých konštatoval porušenie uvedených práv sťažovateľa označeným postupom a uznesením krajského súdu, nepovažoval za potrebné bližšie sa venovať námietkam sťažovateľa týkajúcim sa neodôvodnenosti tohto uznesenia, pretože táto bola vlastne len odzrkadlením právnych a skutkových záverov krajského súdu, ktoré ústavný súd napokon posúdil ako také, ktoré sú nezlučiteľné s obsahom základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného žiadal, aby ústavný súd nálezom zrušil uznesenie krajského súdu sp. zn. 2 To 32/2008 zo 7. februára 2008, vrátil mu vec na ďalšie konanie a nariadil okamžité prepustenie z väzby na slobodu.

Ústavný súd zistil, že rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 To 201/08 zo 14. augusta 2008 bol rozsudok okresného súdu sp. zn. 3 T 261/07 z 15. mája 2008 zrušený vo výroku o treste, na základe čoho krajský súd odsúdil sťažovateľa za skutok, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným, k trestu odňatia slobody v trvaní 6 rokov. Uznesením okresného súdu č. k. 3 T 261/2007-428 z 28. augusta 2008 v spojení s opravným uznesením okresného súdu sp. zn. 3 T 261/07, IČS: 6607010839 z 18. septembra 2008 (právoplatné 29. septembra 2008) sa sťažovateľovi väzba v trvaní od 26. júna 2007 do 14. augusta 2008 zarátala do trestu odňatia slobody.

Z uvedeného je zrejmé, že v čase rozhodovania ústavného súdu je zásah do osobnej slobody sťažovateľa realizovaný na základe iného právneho dôvodu, ako to bolo v čase podania sťažnosti ústavnému súdu. Sťažovateľ sa v súčasnej dobe nenachádza vo väzbe, ale vo výkone trestu odňatia slobody, pričom do tohto trestu mu bola zarátaná aj doba obmedzenia jeho osobnej slobody vo väzbe. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že by bolo právne bezvýznamné zrušiť namietané uznesenie krajského súdu, prípadne vrátiť vec krajskému súdu na ďalšie konanie, pretože tento by už nemohol žiadnym ústavne konformným spôsobom odstrániť stav, o ktorom ústavný súd konštatoval, že bol nezlučiteľný so základným právom sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a právom podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru. Z uvedeného dôvodu ústavný súd žiadosti sťažovateľa o zrušenie namietaného uznesenia krajského súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie nevyhovel. Zo zrejmých dôvodov ústavný súd už nemohol vyhovieť ani požiadavke sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu (bod 3 výroku nálezu) (obdobne napr. III. ÚS 386/06, I. ÚS 342/08).

IV.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré jeho právna zástupkyňa vyčíslila v celkovej sume 5 144 Sk (2 úkony právnej služby po 2 382 Sk, 2 x režijný paušál po 190 Sk), čo predstavuje 170,75 €.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách konania vychádza z výšky priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2007, ktorá predstavuje sumu 632,54 € (19 056 Sk). Úhradu trov konania tak priznáva v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, a to za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2008 v sume 105,42 € (3 176 Sk) vrátane režijného paušálu v sume 6,31 € (190 Sk) [v prípade 2 úkonov právnej služby – príprava a prevzatie zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu vrátane režijných paušálov táto suma predstavuje 223,46 € (6 732 Sk)].

Keďže ústavný súd je v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania, priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v uplatnenej sume 170,75 € (5 144 Sk) (bod 2 výroku nálezu).

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. februára 2009